

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

גיליון 1 - שנת תשפ"ו גיליון "בראשית" - כ"ו תשרי תשפ"ו, 18 לאוקטובר 2025.

לע"נ אמו"ר ר' יוסף חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "בראשית" - מעשה באבידה

השבת אנו מתחילים סבב קריאה חדש, המזמין את כולנו (וגם אותי...) ללימוד ולהתבוננות מחודשת בתורה. כי סיפור טוב, איננו 'מתבלה' ואיננו 'מתכלה' אף פעם. עומקו, כעומק עולמו של הקורא. והמפגש החוזר של הקורא שהתבגר בשנה, יכול ליצור התחדשות. ובלבד שהקורא ייתן לדברים מקום וזמן להדהד בליבו.¹

פרשתנו - פרשת בראשית, עוסקת בבריאת העולם ובסיפורם של עשרת הדורות מאדם ועד נוח. ניתן לראות את הבריאה כ**שותפות בין האדם לבוראו** לקיומו ולתיקונו של העולם. ברית בה האדם - הדייר קיבל את מפתחות העולם ואת הרשות והכלים 'לכבוש' אותו ולהשתמש בו לצרכיו, ככתוב: "...פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וּבְשָׁהּ"² (בראשית א, כח). ובלבד שלא יקלקל, ככתוב: "תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמך" (קהלת רבה, ז).

מערכת היחסים האישית והישירה שבין האדם לבוראו, התקיימה בימי אדם הראשון, אולם כבר בימי נכדו - אנוש,³ החלה ההתרחקות. העבודה הזרה החלה לתפוס תאוצה והאנושות איבדה את הקשר שלה עם האל הבורא היוצר והמנהיג. העולם כולו שקע בעבודה זרה תוך גלישה במדרון החלקלק והקשר עם האל נשאר נחלתם של יחידים בעולם "כגון חנוך ומתושלח נח שם ועבר" (רמב"ם הלכות עבודה זרה א, ב).

וכך, בעוד שנקודת השיא של פרשתנו היא החיבור והקשר בין האדם לבוראו, הרי שנקודת השפל והשבר שלה היא השכחה, הניתוק ו'אובדן הקשר'. שבר שתיקונו יופיע רק לאחר כעשרים דורות. ע"י אברהם אבינו שהחזיר לעולם כולו את אבידתו - את הקשר שבין האדם ליוצרו. וזאת, בכוח סקרנותו וחקירותיו ודבקותו במטרה. הוא 'גילה' מחדש את הקב"ה ומינה את עצמו כ'שגרירו' ומייצגו בעולם.⁴ בדרכו זו המשיכו בניו יצחק ויעקב ואחריהם עם ישראל כולו שהפך לאומה היודעת את ה' ומודיעה אותו לעולם כולו (על פי דברי הרמב"ם, שם).

¹ דיברה התורה הקדושה בלשון בני אדם - בלשון הסיפור, כנראה גם כדי שנוכל למצוא בה עומקים חדשים. ובדרך זו גם נהג רבי נחמן מברסלב כשלימד תורות חסידיות בעזרת סיפורים. כמובן שיש בתורה גם רבדים אחרים שאינם סיפוריים כגון המצוות וגם בהם יש צורך בלימוד ובהעמקה.

² יחד עם הרשות 'לכבוש' את העולם נתן לנו הקב"ה גם את ברכת היכול לבצע את זאת. את היכולת הקוגניטיבית האנושית, את הידע ואת המדע והטכנולוגיה.

³ ככתוב: "וילָשֶׁת גַּם הוּא גֵלָד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָנוּשׁ אֵז (בתקופתו) הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם ה' " (בראשית ד, כו). הוחל - לשון חולין. אז התחילו לקרא לפסלים בשם אלוהות ולעבוד אותם - עבודה זרה (רש"י, שם).

⁴ וליתר דיוק, הקב"ה הוא זה שהתגלה לאברהם לאור מאמצי החיפוש והחקירה שלו: "כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו אני הוא בעל העולם" (בראשית רבה, לט).

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

מן הדברים עולה, כי התקשורת (המחודשת) בין האדם לבוראו, בין האדם הסופי שימיו כצל עובר לאל האינסופי הגדול הגיבור והנורא, היא מתנה עצומה לאנושות כולה (ולא רק לעם ישראל). וכולנו מוזמנים לנצל אותה לשיחה ולרינה, תפילה וזעקה. וכשטוב, גם לא לשכוח להודות....

והדברים אמורים לאו דווקא כחובה דתית, אלא מנקודת המבט של זכות אנושית. **זכות של שיח אינטימי בין אדם לבוראו ובין הבן לאביו.** שיח קיומי של שיתוף ושותפות, של בקשת קרבה ויצירת קשר חי, מתמיד ומתחדש. כדברי הילד בשירו של עוזי חיטמן: "אלוהים שלי, רציתי שתדע, חלום שחלמתי בלילה במיטה..."

והיכן היא תשובתו של הקב"ה לדברינו?! הוא מדבר אלינו דרך המציאות ולנו לא נותר אלא להיות קשובים ולנסות להבין...

נחתום בבית מתוך השיר **תפילות הילדים** של נועם חורב (לחן: רמי קליינשטיין), המבטא את דברינו:

**בְּלִילָה, מֵאַחֵר, כְּשֶׁבֶטַח לֹא רוֹאִים
מִתַּחַת לְשָׁמַיְכָה - אֲנִי מְדַבֵּר עִם אֱלֹהִים
אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהוּא מְקַשֵּׁב בְּשָׁמַיִם הַגְּדֹלִים
לְתַפְלוֹת הַכִּי קִטְנוֹת - תַּפְלוֹת הַיְלָדִים...**

עם פתיחת מחזור קריאה חדש, כולנו מוזמנים לנצל את זכות השיחה המחודשת עם בוראנו.

ה' שְׁמַעָה תַּפְלָתִי וְשִׁיעָתִי אֱלֹהִים תְּבוֹא (תהלים קב).

**הברכת שבת שלום,
והברכת שנה טובה
ובתפילה ליסוּעָה, משה רש"י**

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**